

Oponent .....

Posudek oponenta:

Oponentský posudek:**Diplomová práce** Obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování**Autorka:** Klára Laurenčíková

Pedagogická fakulta UK, katedra speciální pedagogiky

Autorka předložila svou práci v rozsahu celkových 61 stran a rozdělila ji do tří základních částí: Cíl práce (1), Uvedení do problematiky obchodování s lidmi v ČR (2), Zkušenosti z přímé práce s ženami v prostituci (3). Tyto tři části pak doplňuje Závěr (4) a Seznam literatury (5).

Již v Úvodu autorka velmi kvalitně vymezuje svůj postup a i další text potvrzuje, že je jí daná problematika blízká, že disponuje teoretickými i praktickými znalostmi a zkušenostmi. Rovněž výběr tématu je vysoce aktuální a v rámci její studijní specializace nový a přínosný („má práce může přispět ke komplexnímu nastínění dané problematiky a k přiblížení situace obchodovaných osob na území ČR a k přístupu k nim a k jejich podpoře.“).

Skutečnost, že je práce psána v rámci speciální pedagogiky, mohla autorka snad nějak více i v textu zdůraznit a tím ještě více podtrhnout důležitost svých výsledků.

Fenomén obchodování s lidmi je představen podle současných stěžejních mezinárodních i národních dokumentů. Není opomenut ani trestněprávní rámec problematiky. Je důležité, že autorka uvedla strategie mezinárodního společenství, českého státu, mezivládní organizace i nevládních organizací. Problematika je rovněž zasazena do aktuálních jevů porušování lidské důstojnosti a z ní vyplývajících lidských práv. Zajímavá je proto i poznámka o novodobém otroctví. Velmi cenné jsou vlastní zkušenosti z terénní práce a znalost prostředí, tedy konkrétních lidí v nouzi a jejich situace. Práce je přehledně členěna a autorka splnila stanovený cíl.

Přesto je možno uvést některé připomínky po obsahové i formální stránce, které však neubírají na kvalitě práce:

Slovo fenomén se píše s dlouhým „é“ (např. s. 9). Lepší je nejprve uvádět porušení lidské důstojnosti (LD) a pak lidských práv (LP), neboť LP vycházejí z LD, jsou její konkretizací, mají v ní svůj základ i cíl. LD tvoří paradigma právního systému (srov. např. 2.1.1). U představované definice z Palerma by byla vhodná citace hned za výrokem „Článek 3 tohoto protokolu definuje“ a jeho dvojtečkou. Taky není z uvedené citace zřejmé, zda se jedná o vlastní překlad originálu.

Sympatické a důležité je rozlišení pracovním/pracovníkům u 3. formy vykořisťování (s. 12) a s tím souvisí, že autorka neopomněla ani děti (s. 15); V podkapitole 2.2 bylo by

podpis oponenta

vhodné uvést, do které hlavy trestního zákoníku je zařazen trestný čin podle § 232a a změnu dle současné novely (nové číslo §, nová hlava). Přece jen více vystihuje úctu k osobní důstojnosti žen v prostituci označení prostituující osoba či žena v prostituci, než prostitutky, což v sobě často obsahuje již negativní morální soud a může bránit pomoci a přístupu k nim (s. 35) – vhodně již pak nadpis s. 35 a dále v textu – proto pro jednotnost a celkový kontext práce uvádět i tam, kde je citován materiál, který hovoří jinak.

Pravidla pro úspěšnou realizaci streetworku (3.1, s. 36-37) by bylo možná logičtější zařadit až za Zkušenosti (za Výpověď oběti) jako návod pro jednání. Postupovat tedy od konkrétního k obecnému, od popisu, porozumění k jednání. 3.2: Ukázka jednotlivých výjezdů do terénu – v úvodním odstavci by bylo vhodnější oddělit vsuvku pomlčkami a za posledním slovem udělat dvojtečku.

Petra: oddělit ta slovesa „přibíhá utíká“ Bohumila... Mariana: „Doufá, že jediný, kdo by mohl svatbu přerušit jsou rodiče snoubenců“: chybí čárka za přerušit (s. 42).

Jednotlivé ukázky streetwork by stálo za to možná očíslovat či označit A, B, ... a pro nezasvěcené osoby vysvětlit pojem intervize. Malé přehlednutí: „Ženě je nabídnuta“ (s. 48). Opět vyložit STD (s. 48) či za seznamem literatury napsat seznam zkratk. V 18ti letech, ne v 18. letech (s. 56).

Velmi důležité je shrnutí uvedených zkušeností z výjezdů (viz Ukázky). To připravuje cestu pro poskytované služby odpovídajícím způsobem a naplňuje i stanovený cíl diplomové práce a ukazuje, jak již bylo řečeno, na teoretickou i odbornou fundovanost a kompetenci autorky (Možná by nebylo od věci, kdyby zpracování dané problematiky rozšířila a prohloubila v rámci doktorandského studia.) A tyto zkušenosti a potřebný lidsko-odborný přístup k lidem, kteří žijí nedůstojných podmínkách, by bylo vhodné více připomenout v závěru práce, zejména jedná-li se o práci psanou v rámci speciální pedagogiky. Ještě více by bylo zřejmé utrpení a nouze konkrétních žen a jejich dětí a potřebný přístup různých aktérů společnosti i propojení různých částí této práce, resp. jejich obsahu.

Seznam literatury zahrnuje skutečně nejdůležitější dostupné materiály v ČR a je cenné, že autorka použila i cizojazyčné texty, zejména v případě mezinárodních dokumentů. Snad nebývá zvykem číslovat seznam literatury (5).

I přes uvedené výhrady práci **doporučuji k obhajobě** s výsledkem: **výborně**

V Praze dne 2. května 2007

Ing. ThLic. René Milfait